

TAHAVİ AKAİDİ

Kaderin aslı, Allahu teala'nın halkında sırrıdır, bunun üzerine ne bir mukarreb meleği ve hiçbir nebi-resulü muttali kılmadı. Bu hususta derine dalmak ve fikir yürütmek, hızlana seebtir, mahrum olmaya basamaktır, azgınlıkta yükselmektir. Bundan nazar, fikir yürütmek ve vesvese bakımından son derece sakın! Sakın!

Zira Allahu teala halkından kader ilmini dürdü, meramından onları nehyetti. Kitabında buyurduğu gibi: **“Yaptığından sorulmaz, halbuki onlar mes’uldür ler.”**

Herkim Niçin yaptı? Diye sorarsa, muhakkak Kitabın hükmünü red etmiştir. Herkim Kitabın hükmünü red ederse, kafirlerden olur. (Tahavi Akaidi 1/32-33-34)

Bu durum, kalbi Allahın nuruyla münevver olan dostlarının gittiği usul olup rasih alimlerin derecesidir. Zira ilim ikidir:

Birincisi halkta mevcuttur. İkincisi halkta yoktur.

Halkta mevcut olan ilmi inkar küfürdür. Yok olan ilmin kendinde olduğunu iddia etmek te küfürdür. İman ancak, mevcut olan ilmi kabul ve yok olan ilmi talebi terk ile hasıldır.

Levhi mahfuza ve kaleme iman ederiz; herşeyin ona yazıldığına da.

Bütün halk bir şey üzere toplansa, halbuki Allahu teala onun olacağını Levhi mahfuza yazmıştır, halk onun olmaması için gayret etseler, buna kadir olamazlar. Bütün halk toplansalar da Allahu teala'nın levha olmayacağını yazdığı şeyi oldurmaya çalışsalar, buna kadir olamazlar.kalem, kıyamete kadar olacak şeyleri yazmakla kurudu. Kuldan geri kalan şey ona isabet etmez. Ona isabet eden şey de ondan geri kalmaz.

O halde kul üzerine, Allahu teala'nın ilminin, halktan olacak olan herşeyi bildiğini, bunu dilediği şekilde takdir ettiğini, muhkem ve kesin olarak hükmettiğini, bunu bozan, takip edecek olan, izale edecek olan, değiştirecek olan, nakzedecek olan, göklerde ve yerde halkında bir şeyi ziyade eden veya noksan edenin olmayacağını bilmesi lazımdır. İşte bu, iman aktindendir, marifet asıllarındandır, Allahu teala'nın tevhidini ve rububiyetini itiraftandır. Allahu teala'nın buyurduğu gibi: **“Herşeyi yarattı, bir takdirle onu takdir etti.”**

“Allah'ın emri, takdir edilmiş bir kader oldu.”

Yazık o kimseye ki, kader meselesinde Alla'ha hasım olmuş, ona karşı hasta kalbiyle münazaraya hazırlanmış, sırf gaybtan olan şeyi arzulayarak gizli olan sırları vehmiyle talep etmiş, neticede günaha dalmış. (Tahavi Akaidi)

FIKHI EKBER

Kader Bahsi:

Allahu teala eşyayı yokluktan yarattı. Allahu teala ezelde eşyayı olmadan evvel bilici idi. Allah, eşyayı takdir eden ve hükmedendir.

Dünya ve ahirette hiçbir şey, onun dilemesi, ilmi, kazası, kaderi, levhi Mahfuza yazması olmaksızın meydana gelemez. Fakat bunları, vasıfla yazdı. Hükümle değil. Kaza, kader, meşiyet, ezeli olan keyfiyetsiz sıfatlarıdır.

Allahu teala madum olanı, madum (yok) olduğu anda yok olarak bilir. Onun meydana geldiğinde nasıl meydana geleceğini de bilir.

Allahu teala mevcudu, mevcut olduğu halde iken mevcut olarak bilir. Onun nasıl yok olacağını da bilir.

Allahu teala ayakta olanı, ayakta olduğu halde iken ayakta olarak bilir, oturunca, oturduğu halde onu oturuca olarak bilir. Bütün bunlarda ilmi değişmeksizin, veya O'nun için yeni bir ilim ortaya çıkmaksızın. Ancak değişiklik-ler ve ihtilaflar, mahluklarda ortaya çıkar. (Fıkhı Ekber 1/29)

ET-TEBSİR FİDDİN

Amr bin Zürrare'den rivayet edildi, kendisi babasının şöyle dediğini işitti. <Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yanında oturuyordum, **“Muhakkak mücrimler dalalette ve ateştedir”** ayetini, surenin sonuna kadar okudu.

Sonra buyurdu: **Bu ayetler, ümmetimden son zamanda gelecek olan bazı insanlar hakkında inmiştir ki onlar, kaderi yalanlarlar.** >

İbni Abbas'a r.a. denildi: bazı kimseler kader hakkında konuşuyorlar.

Dediki: Onlar hakkında şu ayet indi: **“Sekarın/ateşin dokunuşunu tadın. Biz herşeyi bir kaderle/ölçü ile yarattık.”**

Eğer hasta olurlarsa, onları ziyaret etmeyin, ölürlerse cenazeleri üzerine namaz kılmayın. Şayet onlardan birini görsem, şu iki parmağımla gözlerini çıkartırdım.

“Muhakkak biz, herşeyi bir kaderle yarattık” ayeti inince, Resulullah'a denildi: Niçin amel edilecek?

Buyurdu: **Amel edin! Herkes yaratıldığı şeyi işlemeye kolaylaştırıldı.**

Ali bin Ebi Talib r.a. dedi: Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu: **“Allahu teala, Âdem'i a.s. yaratmadan iki bin sene evvel, miktarları takdir etti, tedbirleri düzenledi.”**

Ebu Hureyre r.a. derki, Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu:

“Kadere iman, gammı giderir.”

İbni Abbas r.a, Basra'da kaderiyyeciler çoğalınca şöyle demiştir: **Basra harab oldu.**

Selefi salihin cemaatinden, şöyle dedikleri rivayet edildi:

Sana bir kaderiyeci selam verirse, yahudiye cevap verdiğin gibi (selamı kendi üzerine alarak) cevap ver, sadece “Ve aleyke” de. Zira Allahu teala kitabında herşeyin kendi iradesi ve dilemesiyle olduğunu açıkça beyan etmiştir.

Kasım ibni Habib, tefsirinde Ali bin Ebi Talib’e isnad ederek şöyle rivayet etti:

Ali’ye r.a. birisi kaderden sordu;

Dediki: İnce bir yoldur, orda yürüme.

Adam dediki Ey Mü’minlerin emiri! Bana kaderden haber ver.

Ali: Derin denizdir, oraya dalma. Dedi.

Adam dediki Ey Mü’minlerin emiri! Bana kaderden haber ver.

Ali: Allah için gizli olan bir sırdır. Onu soruşturma. Dedi.

Adam dediki Ey Mü’minlerin emiri! Bana kaderden haber ver.

Ali: Ey soran! Allahu teala seni kendi dilediği gibi mi yarattı, yoksa senin dilediğin gibi mi yarattı? Adam: kendi dilediği gibi yarattı, dedi.

Ali: Allahu teala ahiret gününde seni dilediği gibimi diriltecek yoksa senin dilediğin gibimi? Adam: Dilediği gibi, dedi.

Ali: Ey soran! Senin için Allahın dilemesiyle birlikte bir dileme varmı, yoksa onun dilemesinden daha yüksek, veya onun dilemesinden daha düşük mü?

Eğer, onun dilemesiyle beraberdir, dersen; muhakkak onunla ortaklık iddia ettin. Eğer, onun dilemesinden aşağıdır, dersen; onun dilemesinden ihtiyaçsız kaldın. Eğer onun dilemesinden üsttedir, dersen; senni dilemen onun dilemesine galib olu.

Sonra Ali r.a. dedi: Sen, Allah'tan afiyet istemiyormusun?

Adam, evet! Dedi.

Hangi şeyden afiyet istersin? Seni imtihan ettiği bir beladan mı? Yoksa imtihan ettiğinin gayrısı bir beladan mı?

Adam, beni imtihan ettiği beladan, dedi.

Ali r.a. dedi: La havle vela kuvvete illa billahil aliyyil azim demiyormusun?

Adam, evet, derim.

Ali: Bunun açıklamasını bilirmisin?

Adam: hayır! Ey Mü'minlerin emiri, Allahın sana bildirdiğini bana öğret, dedi.

Ali r.a: Bunun tefsiri: Muhakkak kulun Allaha itaate kudreti yoktur, masiyetine de kudreti yoktur; ancak Allah azze ve celle (nini yardımı) ile.

Ey Soran! Allahu teala hasta eder, şifa verir. Şifa da ondandır, hastalık ta. Allah'tan haberin oldumu?

Adam: Anladım, dedi.

Ali r.a.: Dikakt et, şimdi müslüman oldun. Müslüman kardeşinize koşun, onun elinden tutun.

Sonra Ali r.a. dedi: Şayet kader ehlinde birini bulsam, boynunu tutup vurmaya devam ederdim, taki boynunu kırana kadar. Zira onlar, şu ümmetin yahudileridir. (Tebisr fiddin 1/93)

Muhakkak haberde (hadisi şerifte) şöyle geldi; Allahu teala Musa a.s. ya, Firavuna gitmesini emretti.

Musa: Nasıl giderim, halbuki sen bilirsin o iman etmeyecek!

Allahu teala: Emredileni yap, zira semada on iki melek varki kaderin ilmini bilmek istiyorlar,

henüz onu bilemediler. Yani,
İlahın dilediğini yapar, dilediğine hükmeder
olduğunu anlamak istiyorlar.
(Tebzir fiddin 1/95)

“A

Rivayet edildiki İbni Abbas r.anhuma şöyle dedi; Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu: Kıyamet günü bir münadi nida eder “Allahın hasımları nerededir?” Kaderiyeciler ayağa kalkarlar, yüzleri simsiyah, gözleri masmavi, kalblari darmadağınık, ağızlarından salyalar akar. Onlar şöyle derler: Allaha yemin olsun ki senden başka güneşe veya aya ibadet etmedik. Senden başka ilah edinmedik.

İbni Abbas r.anhuma derki: Dediklerinde Allahı tasdik ettiler. Lakin bilmedikleri taraftan onlara şirk geldi. Sonra ibni Abbas şu ayeti okudu: **“Allahu teala onların hepsini o günde diriltecek, size yemin ettikleri gibi ona yemin edecekler. Zannederlerki kendileri bir şey üzeredirler; dikkat edin, onlar yalancıların ta kendileridir.”**

Sonra üç kere, **“onlar kaderiyyecilerdir”** dedi. (Tebzir fiddin 1/95)

Muhakkak Allahu teala, cebriyye ve kaderiyye yi, şu ayette red etmiştir:

“Attığın zaman sen atmadın, lakin Allah attı.”

KADERE İMAN - 1

Yazar Ali Kara

Cumartesi, 23 Mayıs 2009 07:24 - Son Güncelleme Cumartesi, 23 Mayıs 2009 17:19
